

Vragen notitie aanpassen BOB model versie 23 mei 2027

n.a.v.: fractievoorzittersoverleg van 9-4-2024

van: presidium

cc.: college van B&W 21-5-2024

Op basis van observaties van de leden van het presidium en de burgemeester is een voorstel opgesteld om ons vergaderstelsel aan te passen. Het uitgangspunt van het BOB model blijft daarin gehandhaafd, maar zal veel flexibeler worden ingezet. Het doel is zo effectiever te gaan vergaderen en dus minder avonden in het stadhuis door te brengen. Dit speelt tijd vrij voor raadsleden om andere rollen van een raadslid te vervullen. De wijzigingen in de politieke beraden en raadsvergadering zijn bedoeld om het debat beter te richten op de voorliggende politieke vraag. Dit kan door de drie fasen van het BOB model scherper te scheiden.

1. Wanneer gaat deze wijziging in?

Het presidium kiest ervoor om de wijziging direct na het zomerreces, dus op 1 september 2024, in te laten gaan. Hierdoor kan het snelste met de veranderingen worden gestart en dus ook na een jaar worden geëvalueerd. Ook past de nieuwe systematiek in het bestaande vergaderschema, met behoud van de vergaderingen over de begroting. De uitwerking hiervan is in de bijlage opgenomen.

2. Hoe kan één raadsvergadering in de zes weken op tijd klaar zijn?

Gemiddeld waren er dit jaar 1 a 2 inhoudelijke besprekstukken per raadsvergadering. De nieuwe werkwijze heeft tot gevolg dat er per jaar vier raadsvergaderingen minder zijn: van 10 naar 6. Het aantal besprekstukken zal dus stijgen naar 3 á 4 wat niet hoeft te leiden tot nachtwerk. Fracties kunnen de effectiviteit en scherpheid van het debat op hoofdzaken ook verhogen door het invoeren van spreektijden, wat ook helpt om op tijd klaar te zijn. Mocht dit toch niet lukken, dan kan de raadsvergadering worden voortgezet op de eerstvolgende vrije dinsdag.

3. Graag het contact met ambtenaren herstellen, maar binnen welke kaders en hoe dan? Hoe zorgen wij ervoor dat een antwoord voor één raadslid ook bij de overige raadsleden komt?

Raadsleden en raadvolgers kunnen technische vragen n.a.v. raadsbrieven en raadsvoorstellen stellen aan de desbetreffende ambtenaren. Die technische vragen moeten gaan over een raadsbrief of raadsvoorstel dat op de agenda staat. Technische vragen die schriftelijk beantwoord worden, plaatst de griffie ter informatie bij de betreffende vergadering waar het stuk geagendeerd staat.

Voorgesteld wordt om dergelijke verzoeken via de raadsgriffie te doen. De ambtenaar is gehouden zijn wethouder te informeren over de vragen en de antwoorden. De antwoorden komen in principe niet bij de overige raadsleden, tenzij het college het noodzakelijk acht i.v.m. de informatievoorziening van de gehele raad. Het doel van het stellen van vragen is ook de beeldvorming van het individuele raadslid of de fractie.

Over de wijze waarop dit contact gaat plaatsvinden en onder welke randvoorwaarde het kan plaatsvinden loopt een gesprek met de gemeentesecretaris. Dit zal leiden tot een kader voor het stellen van vragen, waarbij ook zal worden toegelicht en geoperationaliseerd wat een technische vraag is, zodat daar geen misverstanden over kunnen ontstaan. Politieke vragen zullen nog steeds in het oordeelvormende beraad moeten worden gesteld en beantwoord.

4. Hoe is parallel vergaderen voor kleine fracties mogelijk?

Voor kleine fracties is parallel vergaderen een grotere opgave dan voor grotere fracties. Het zal meer voorbereiding van kleinere fracties vragen om dit goed te doen. De aanwezigheid kan worden geregeld door het inzetten van een raadsvolger. Dat recht heeft elke fractie (m.u.v.

afsplittingsen die niet op de kandidatenlijst bij de verkiezingen stonden). De griffie kan ondersteuning bieden in het zoeken naar werkwijzen binnen de fractie om dit soepel te laten verlopen.

Een andere mogelijkheid is het stellen van prioriteiten en dus te kiezen voor bepaalde onderwerpen waar een fractie zich specifiek op richt. Zo kunnen sommige dossiers met heel veel aandacht worden gedaan in plaats van alle dossiers een beetje. Dit verhoogt de politieke effectiviteit.

5. Hoe weten raadsleden wat er tijdens de politieke beraden van ze gevraagd wordt nu alles door elkaar heen gaat lopen?

In de agendatekst zullen het doel en de werkwijze van de vergadering duidelijk worden beschreven. De voorzitters zijn getraind om hier volstreekte duidelijkheid over te geven. Door in sommige gevallen beeldvorming en oordeelsvorming op hetzelfde moment te doen, wordt de kans op 'verkeerde' vragen op het 'verkeerde' moment kleiner. Ook zal op de agenda's de werkwijze visueel inzichtelijk gemaakt worden door met verschillende kleuren te werken.

6. Hoe gaan we spreekrecht voor inwoners vormgeven?

In het voorstel wordt de huidige werkwijze voorgezet en verruimd. Dit wil zeggen dat bij de beeldvormende beraden en bij een reguliere raadsvergadering kan worden ingesproken, tenzij het onder de uitzonderingen van de verordening op het spreekrecht valt.

In de nieuwe werkwijze zal meer aandacht zijn voor spreekrecht en de wijze van uitnodigen. Ook zal de mogelijkheid om onderwerpen te agenderen, die niet op de agenda staan, meer tot zijn recht komen.

7. Hoe gaan we om met de 'vrije' dinsdagen?

In het voorstel ontstaan er om de week een 'vrije' dinsdag. Uiteraard kunnen deze vrij worden ingevuld door de raadsleden, bijvoorbeeld voor meer contact met de samenleving, collegeleden, ambtenaren, fracties onderling of de griffie. Er zijn echter ook andere bijeenkomsten en commissies rond de gemeenteraad die op deze avonden gepland kunnen worden. Denk dan aan de auditcommissie, bijeenkomsten van de rekenkamer en de hoorzittingen bestemmingsplannen. Dit zijn bijeenkomsten waar als uitgangspunt niet de gehele raad voor uitgenodigd wordt. Andere bijeenkomsten voor de gehele raad, zoals trainingen en werk- en wijk-bezoeken, zullen alleen worden gepland na consultatie van de raad.

8. Gaat ook het gedrag van raadsleden veranderen?

De nieuwe werkwijze vraagt inderdaad een bescheiden gedragsverandering van raadsleden. Dit heeft vooral betrekking op de voorbereiding van politieke beraden en dus de inhoud van de stukken. Zo kunnen democratische instrumenten nog effectiever worden ingezet en het debat zich meer richten op de centrale politieke vraag in het voorstel. De politieke beraden kunnen worden ingezet voor het vinden van draagvlak en argumenten die relevant zijn voor de belangenafweging van een fractie.

9. Wie mogen het woord voeren bij politieke avonden?

De woordvoerders (raadslid of raadsvolger) van de fractie op het betreffende onderwerp. Bij beeldvormende beraden blijft de mogelijk voor alle deelnemers bestaan om vragen te stellen.

10. Toelichting op de hamerraden

Raadsvoorstellen worden in principe oordeelsvormend besproken tijdens een politieke avond. Bij meer complexe voorstellen kan er een beeldvormend beraad aan vooraf gaan. In de andere gevallen zal er eerst een vragenronde plaatsvinden, waarna in dezelfde vergadering de oordeelsvorming plaatsvinden. De oordeelsvormende bespreking eindigt altijd met een conclusie:

- Vervolg is nodig
- Hamerstuk

- Besprekstuk, zo ja, over welke discussiepunten. Uitsluitend over die discussiepunten wordt dan in de raadsvergadering gedebatteerd.

Stukken die aangemerkt zijn als hamerstuk worden in principe tijdens een Hamerraad bij hamerslag vastgesteld. Dat gebeurt dus twee weken na het oordeelsvormende beraad. Er is wel gelegenheid voor stemverklaringen, nominaties voor de raadmeter en desgewenst stemming. Een Hamerraad zal naar schatting ongeveer 15 minuten aan het begin van een politieke avond in beslag nemen.

11. Centrale politieke vraag: wat is dat en hoe krijgen we de aandacht hierop? Hoe nodigen we inwoners uit hierbij mee te praten?

Het college wordt gevraagd om de centrale politiek vraag nog helderder te maken in de raadsvoorstellen, zodat het zich nog beter leent voor een debat op hoofdlijnen. Ook wordt de centrale politiek vraag via de agenda's geformuleerd en wordt de samenleving uitgenodigd om hierop te reageren via diverse kanalen zoals deelname aan de vergadering, digitaal of andere vormen van spreekrecht. Dit kan nog verder worden uitgewerkt en staat in principe los van dit voorstel. Wel biedt meer flexibiliteit meer ruimte om hier nieuwe vormen in te voeren.

12. Hoe worden de raadsbrieven behandeld?

De huidige bespreking van de raadsbrieven in het oordeelvormende beraad zal verdwijnen. In plaats daarvan komt er de mogelijkheid om doorlopend technische vragen te stellen aan de stellers van raadsbrieven. Als er behoefte is aan het agenderen van een raadsbrief, dan kan daar ruimte voor gemaakt worden in het volgende politiek beraad. Hierdoor krijgen alle partijen de mogelijkheid om zich hierop voor te bereiden en ontstaat er ruimte om de politieke vraag te bespreken.

13. Dienstverlening van de griffie: diensten catalogus.

Er zijn signalen ontvangen dat niet alle raadsleden exact weten wat zij aan de griffie kunnen vragen. Het beeld is ontstaan dat er meer ondersteuning geboden kan worden dan waar nu om wordt gevraagd. En dat is zonde. Daarom gaat de griffie een 'diensten catalogus' aanbieden zodat duidelijk is waar de griffie u wel en niet bij kan helpen.

14. Evaluatie

Het eerste evaluatiemoment wordt gepland voorafgaand aan het zomerreces 2025

Bijlage:

1. Versie fractievoorzittersoverleg 9 april 2024 – voorstel doorontwikkelen BOB model
2. 20240523 Vergaderschema 2024 – najaar 2024